

TALOUSARVIOALOITE 805/2003 vp

Määrärahan osoittaminen yliopistokeskusten kehittämiseen

Eduskunnalle

Koulutus- ja tiedepolitiikka on tunnustettu keskeiseksi vaikutuskanavaksi alueellisesti tasapainoisen kehityksen ja palveluiden turvaamisessa maan eri osissa (OPM:n strategia 2015, OPM:n aluestrategia 2003—2013). Korkeakoulujen roolia aluekehityksessä on viime vaalikaudella perusteellisesti selvitetty OPM:ssä kansliapäällikkö Markku Linnan johtamassa työryhmässä.

Yliopistojen aluevaikutusten osalta tämä työryhmä esitti mm. alueellisten sateenvarjo-organisaatioiden — eli yliopistokeskusten — kehittämistä eräillä paikkakunnilla, joissa on yliopistotoimintoja, muttei omaa yliopistoa. Osaamisen kehittäminen yliopistokeskuspaikkakunnilla on alueellisesti tasapainoisen kehityksen kannalta tärkeä tavoite, koska yliopistokeskusten toiminta kattaa mm. ne maakunnat, jotka on luokiteltu osaamistasoltaan heikomman kehityksen alueiksi (OPM:n työryhmien muistioita 28:2001).

Yliopistokeskusten tavoitteena on mm. kehittää maisteriohjelmapiilotteja ja aikuiskoulutusohjelmia, jotka palvelevat alueen työelämän tarpeita tai tukevat alueen yleisen koulutustason nostamista. Yliopistokeskuksissa yhdistetään alueellista yliopistotoimintaa laajoiksi kokonaisuuksiksi, jotta toiminnan korkea laatu voidaan turvata. Yliopistokeskukset tekevät myös verkostoyhteistyötä alueen ammattikorkeakoulujen ja muiden toimijoiden kanssa. Opetusministeriön tavoitteena on kehittää kuutta yliopistokeskusta, joita ovat Kajaani, Kokkola, Lahti, Mikkeli, Pori ja Seinäjoki.

Näiden alueellisten yliopistokeskusten koordinoitiin on kaavailtu ensi vuoden alusta pientä koordinoitumäärärahaa. Tämä ei kuitenkaan riitä yliopistokeskusten toiminnalliseen kehittämiseen ja uusien alueellisten osaamispanostusten toteuttamiseen. Myös opetusministeriössä on tunnustettu tarve erilliseen hankerahoitukseen yliopistojen alueellisen kehittämisen edistämiseksi. Kansliapäällikkö Markku Linnan johtama työryhmä esitti tätä tarkoitusta varten erillistä hankerahoitusta vuosille 2004—2006 (vuositasolla 100 mmk). Ministeriön toiminta- ja taloussuunnitelmassa on yliopistojen alueellisen kehittämisen perusteella esitetty 15 milj. euron kehyslisäystä vuodesta 2004 eteenpäin.

Hallitusohjelmassa on sitouduttu korkeakoulujen aluevaikutusten vahvistamiseen ja yliopistokeskusten toiminnan turvaamiseen. Näiden tavoitteiden toteuttaminen edellyttää sitä, että yliopistokeskusten kehittämiseen osoitetaan vuosille 2004—2006 erillinen hankerahoitus, yhteensä 9 miljoonaa euroa vuositasolla. Tästä hankerahoituksesta jokaiselle yliopistokeskukselle kanavoidaan 1,5 miljoonaa euroa "korvamerkitynä" kunkin yliopistokeskuksen koordinaatioyliopiston kautta.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta ottaa valtion vuoden 2004 talousarvioon momentille 29.10.22 lisäyksenä 9 000 000 euroa yliopistokeskusten kehittämiseen.

TAA 805/2003 vp — Jutta Urpilainen /sd ym.

Helsingissä 26 päivänä syyskuuta 2003

Jutta Urpilainen /sd
Arto Seppälä /sd
Jouko Skinnari /sd
Mikko Elo /sd
Tuija Nurmi /kok
Pekka Nousiainen /kesk
Maija-Liisa Lindqvist /kesk
Timo Seppälä /kok
Satu Taiveaho /sd
Minna Lintonen /sd
Matti Kauppila /vas

Katri Komi /kesk
Juha Rehula /kesk
Kirsi Ojansuu /vihr
Sirikka-Liisa Anttila /kesk
Päivi Räsänen /kd
Olli Nepponen /kok
Jari Leppä /kesk
Lasse Hautala /kesk
Anne Huotari /vas
Jukka Vihriälä /kesk
Mika Lintilä /kesk